

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Ob Železnici 30 a, 1000 Ljubljana
Tel: 01 544 54 80
e-pošta: tajnistvo@zbornica-zveza.si

NACIONALNI PROTOKOL AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

PREVEZA CISTOSTOME

Št. dokumenta/koda:	UČE NP 03.04
Stran od strani:	1/4
Velja od:	1.9.2024
Uporaba najmanj do:	1.9.2029
Izdaja:	Verzija 2

1. Namen in cilji aktivnosti

Preprečevanje okužbe. Vzdrževanje prehodnosti cistostome. Nadzor vbodnega mesta. Preprečevanje izpada cistostome.

Ključne besede: stoma, cistostoma, preveza, urologija, enterostomalna terapija

2. Aktivnost ZBN lahko izvede (skladno s kompetencami)

IZBN		Omejitve, pripombe
bolničar-negovalec	NE	
tehnik zdravstvene nege	NE	
Tehnik zdravstvene nege / 38. člen ZZDej-K	DA	licenca za strokovno področje
diplomirana medicinska sestra	DA	
diplomirana babica	DA*	*z dodatnim znanjem
študent zdravstvene nege	DA	Pod nadzorom mentorja
študent babiške nege	NE	

Predviden čas za izvedbo aktivnosti	20 – 30 minut
-------------------------------------	---------------

Število oseb za izvedbo aktivnosti	Ena (1)
Skrbnik NP	 Sekcija MS v enterostomalni terapiji

*strokovno pooblastilo pridobljeno z dodatnim znanjem za izvajanje aktivnosti

3. Kratice uporabljene v protokolu

CS	cistostoma		
IZBN	izvajalec zdravstvene / babiške nege		
NP	nacionalni protokol		
ZBN	zdravstvena/babiška nega		
ZZDej-K	Zakon o zdravstveni dejavnosti, neuradno prečiščeno besedilo zakona		

4. Potrebni pripomočki

<ul style="list-style-type: none"> • Prevezovalni voziček. • Alkoholno razkužilo za kožo. • Sterilna fiziološka raztopina. • 1x zaščitne rokavice. • 2x sterilne rokavice ali • 1x sterilen inštrument in 1x sterilne rokavice. • 3x sterilni tamponi za čiščenje kože. • Lepilni trak za oblikovanje zanke (loop). 	<ul style="list-style-type: none"> • 2x prerezana zloženca 7,5 x 7,5 cm (primarna obloga). • 1x zloženeček 10 x 10 cm. • 3x zloženci 5 x 5 cm (2x obrišemo CS, 1x podložimo pod stično mesto). • Polprepustni poliuretanski film (sekundarna obloga in fiksacija). • Sterilna kompresa. • Razkužilo za roke. • Osebna varovalna oprema (maska, očala, predpasnik). • Embalaža za ločevanje odpadkov glede na protokol ustanove.
---	---

Zbornica zdravstvene in babiške nege
Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Ob Železnici 30 a, 1000 Ljubljana
Tel: 01 544 54 80
e-pošta: tajnistvo@zbornica-zveza.si

NACIONALNI PROTOKOL AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

PREVEZA CISTOSTOME

Št. dokumenta/koda:	UČE NP 03.04
Stran od strani:	2/4
Velja od:	1.9.2024
Uporaba najmanj do:	1.9.2029
Izdaja:	Verzija 2

5. Potek/izvedba aktivnosti zdravstvene nege

		Opombe
1	Poseg izvajamo v za to namenjenem prostoru, izjemoma v bolniški sobi.	Zagotovimo zasebnost in primerno razsvetljavo.
2	Identifikacija pacienta oz. preverimo identiteto pacienta (priimek in ime, datum rojstva) ter preverimo naročilo zdravnika glede samega posega v pacientovi dokumentaciji.	Zagotovimo varnost in kakovost obravnave pacienta ter preprečimo zamenjavo oz. neželen odklon in morebitne zaplete.
3	Pacientu razložimo postopek, si razkužimo roke ter ga namestimo v ustrezen položaj. Nato si razkužimo roke.	Zagotovimo si pacientovo privolitev in sodelovanje.
4	Pred izvedbo posega si pripravimo potrebne pripomočke.	Zagotovimo kontinuiteto dela.
5	Razkužimo si roke.	Upoštevanje pravila »5 trenutkov za higieno rok« - pred aseptičnim posegom. Preprečimo prenos mikroorganizmov.
6	Na delovni površini odpremo pripomočke, tampone in zložence prelijemo z razkužilom.	Zagotovimo kontinuiteto dela.
7	Razkužimo roke in si nataknemo si zaščitne rokavice.	Upoštevanje pravila »5 trenutkov za higieno rok« - pred stikom s pacientom.
8	Previdno odstranimo staro prevezo. Smer odstranitve poteka proti vbodnemu mestu.	
9	Odstranimo zaščitne rokavice ter si razkužimo roke.	Upoštevanje pravila »5 trenutkov za higieno rok« - pred aseptičnim posegom. Preprečimo prenos mikroorganizmov.
10	Nataknemo si sterilne rokavice.	Zagotovimo aseptično izvedbo posega.
11	Podložimo sterilno kompreso.	
12	Vbodno mesto razkužimo s tamponi, prelitimi z razkužilom (3x). Čistimo krožno od vbodnega mesta navzven.	Če je vbodno mesto ali okolica vneto, pordela, čistimo s fiziološko raztopino. Obvestimo zdravnika.
13	Z zložencem, prelitim z razkužilom, razkužimo cistostomo od vbodnega mesta proti zunanjemu delu, počakamo, da se razkužilo posuši in ponovimo postopek.	
14	Citostomski kateter oblikujemo v zanko (loop) in ga pričvrstimo na kožo z lepilnim trakom.	Preprečimo izpad cistostome.
15	Navzkrižno pokrijemo vbodno mesto z dvema prerezanima zložencema.	Preprečevanje okužbe, preprečimo prepognitev ali izpad cistostome.

 <p>Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babič in zdravstvenih tehnikov Slovenije</p> <p>Ob Železnici 30 a, 1000 Ljubljana Tel: 01 544 54 80 e-pošta: tajnistvo@zbornica-zveza.si</p>	<p>NACIONALNI PROTOKOL AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE</p> <p>PREVEZA CISTOSTOME</p>	Št. dokumenta/koda:	UČE NP 03.04
		Stran od strani:	3/4
		Velja od:	1.9.2024
		Uporaba najmanj do:	1.9.2029
		Izdaja:	Verzija 2

16	Preko položimo zloženec (10 x 10 cm), ki naj pokrije tudi cistostomo. Polprepusten poliuretanski film namestimo preko preveze. Zloženec 5 x 5 cm podložimo pod stično mesto in fiksiramo.	Preprečevanje odrgnine kože / razjede zaradi pritiska.
17	Odstranimo rokavice in razkužimo roke.	Upoštevanje pravila »5 trenutkov za higieno rok« - po možnem stiku s telesnimi tekočinami.
18	Uredimo pacienta in razkužimo roke.	Upoštevanje pravila »5 trenutkov za higieno rok« - po stiku s pacientom.
19	Pospravimo pripomočke.	
20	Dokumentiramo.	

6. Opombe, omejitve protokola:

- Postopek praviloma izvaja ena oseba, v primeru, ko je treba zagotoviti varnost pacienta, vključimo še asistenta.
- Postopek se izvaja aseptično.
- Prva preveza cistostome se izvede v prvih 24 urah po vstavitvi.
- Naslednje preveze cistostome se izvajajo na 72 ur oz. na 3 dni.

7. Temeljna literatura:

Continence Nurses Society Australia. (2021). *Best practice guideline:long-term suprapubic catheter related care at home. Consensus document*. Retrieved januar. 24.2024 from: https://www.consa.org.au/images/files/Best_practice_guideline_-_Long-term_suprapubic_catheter_realted_care_at_home.pdf

Corder, C.J., & LaGrange, C.A. (2022). *Suprapubic Bladder Catheterization*. Retrieved januar 24. 2024 from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK482179/>

Gibson, K.E., Neill, S., Tuma, E., Meddings, J., & Mody, L. (2019). *Indwelling urethral versus suprapubic catheters in nursing home residents: determining the safest option for long-term use*. *Journal of Hospital Infection*, 102(2): 219-225. doi: 10.1016/j.jhin.2018.07.027

Rowe, J, (2019). *Suprapubic catheter management*. Retrieved februar 5.2023 from <https://starship.org.nz/guidelines/suprapubic-catheter-management/> .

The Royal Hospital for Woman. (2019). *Suprapubic catheter (spc) care and clamp and release regime. Clinical policies, procedures & guidelines*. Retrieved 5.2.2023 from: <https://www.seslhd.health.nsw.gov.au/sites/default/files/documents/SuprapubicCatheterCare.pdf>

8. Podrobnejša in dodatna navodila – povezava z drugimi dokumenti (priloge k NP)

Številka dokumenta	Naziv dokumenta
UČE NP 03.04.01	ZN pacienta s cistostomo – Priloga 1
UČE NP 03.05	Prebrizgavanje cistostome

Distribucija dokumenta: interna uporaba objava na spletni strani mapa strokovne sekcije drugo: _____

Klas. znak 711 Original dokumenta se nahaja v IS. Vse natisnjene kopije se smatrajo kot informativne in ne podležejo sistemu sprememb.

 <p>Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije</p> <p>Ob Železnici 30 a, 1000 Ljubljana Tel: 01 544 54 80 e-pošta: tajnistvo@zbornica-zveza.si</p>	<p>NACIONALNI PROTOKOL AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE</p> <p>PREVEZA CISTOSTOME</p>	Št. dokumenta/koda: UČE NP 03.04
		Stran od strani: 4/4
		Velja od: 1.9.2024
		Uporaba najmanj do: 1.9.2029
		Izdaja: Verzija 2

9. Pregled zadnjih sprememb v dokumentu

Zap. št.	Sprememba v točki:	OPIS SPREMEMBE
1	Poglavje 5 Točka 2	Identifikacija pacienta oz. preverimo identiteto pacienta (Priimek in ime, datum rojstva) ter preverimo naročilo zdravnika glede samega posega v pacientovi dokumentaciji. Opombe: Zagotovimo varnost in kakovost obravnave pacienta ter preprečimo zamenjavo oz. neželen odklon in morebitne zaplete.

10. Potrditev dokumenta

	organ	Številka sklepa	datum	Odgovorna oseba/podpis
I. SKLEP O USTREZNOSTI NP	Delovna skupina za nacionalne protokole Zbornice- Zveze	25/2024	2. 4. 2024	Klavdija Potočnik
II. SKLEP O USTREZNOSTI NP	Upravni odbor Zbornice – Zveza	374/39	8. 4. 2024	Monika Ažman

	FUNKCIJA/ ORGAN	IME IN PRIIMEK	PODPIS
PRIPRAVIL:	Strokovnjaki Strokovne sekcije MS v enterostomalni terapiji	Anita Jelen, Vesna Vrbanec, Zdenka Horvat, Robert Kordič, Tadeja Krišelj, Renata Batas	
PREGLEDALI:	Strokovne službe Zbornice – Zveze / PVK	Draga Štromajer	
ODOBRIL:	Predsednica Zbornice – Zveze	Monika Ažman	
SKRBNIK DOKUMENTA:	Predsednica strokovne sekcije MS v enterostomalni terapiji	Renata Batas	

Distribucija dokumenta: interna uporaba objava na spletni strani mapa strokovne sekcije drugo: _____

Klas. znak 711 Original dokumenta se nahaja v IS. Vse natisnjene kopije se smatrajo kot informativne in ne podležejo sistemu sprememb.